

ST.

9 jan. 1947
59. årgang
Nr. 1-2

OLAV

Pavens julebudskap 1946

Biskopens nyttårshilsen

De kristnes ansvar

Et spørsmål og et svar

Lyseklostrets forbilde
gjenreist?

Et ønske

Her hjemme
og derute

40
øre

Biskopens nyttårshilsen

Preken holdt i St. Olavskirken, Oslo, nyttårsaften 1946.

«Du har sett det, Herre, for du skuer nød og sorg for å legge dem i din hånd... du er de farløses hjelper.» Slm. 10, 14.

Høytelskede i Herren.

Året 1937 ble det i Paris holdt en stor verdensutstilling. Det fantes også en egen avdeling for kirkelige ting. På tårnet av den kirkelige paviljong sto en veldig statue av jomfru Maria med det guddommelige barn. Og hver aften lyste den illuminerte statuen ut over den mest fantastiske utstilling verden har sett. Det var liksom et symbol på at over alle jordiske lys lyser Guds klare lys, den evige kjærlighets evige glød, en kjærlighet som er sterkere enn jern og betong, seierrik av indre guddommelig kraft, sterk nok til å trekke selv vår tekniske tidsalder med alt sitt avguderi inn i sin makt og føre den til det guddommelige barn som fra sin mors armer hilser en ny verden.

Om det nå var tenkt som et symbol på Guds altomfattende forsyn og kjærlighet eller ikke, det får være usagt. Men det er en uomstøtelig sannhet at Guds lys er sterkere og mer vidtfavnende enn alle jordiske lys, som bare er svake avspeilinger av Guds klarhet. Det er uomstøtelig sannhet at alle jordiske ting får sitt lys og sin glans fra den evige kjærlighets glød, som omfavner alt og alle med sin allmakt, sin godhet, sitt faderlige forsyn. Uten Guds lys er alt natt og mørke. «Herren er i sitt hellige tempel, hans øyne skuer over menneskenes barn», «Du har sett det, Herre». (Slm. 11, 14.)

*

Det er godt, høytelskede i Herren, at vi har dette for øye i aften, når vi for siste gang i dette året

kneler her for Frelseren i tabernaklet og gjennomtenker et øyeblikk vårt liv og vår ferd i de dager, uker og måneder som er gått. Guds lys skinte over alle våre handlinger. Tålte de det?

Ja, det er spørsmålet vi må stille oss i aften. Tåler alt det jeg har tenkt, talt og gjort i dette året å bli opplyst og gjennomlyst av Guds lys, å bli gransket av Guds altseende øye? Det er i oss ikke én tanke som Gud ikke kjenner. Ikke et ord kommer over våre lepper uten at han hører det. Vi kan ikke gjøre noen handling, ikke noen bevegelse, som han ikke ser. Det er i dette noe forferdelig for dem som gjør det onde. Men det er noe overmåte skjønt og trøstefullt for dem som elsker Gud og gjør det gode i stillhet og løndom.

Guds øye ser oss, når vi står opp om morgenen og han leser våre første tanker: går de til ham for å vigslе ham dagen, eller er det verdslige, onde, ukjærlige, mismodige tanker? Og Gud ser oss når vi om aftenen legger oss til hvile: han ser om vi gir oss over i hans varetekt, om vi er rene, og har et edelt sinn eller om vi gir oss den urene ånd i vold.

Og hva ser Gud mens jeg står her og taler til dere? Han ser oss alle. Han ser med hva sinnelag vi er kommet hit til årets siste gudstjeneste og med hva sinnelag vi tar imot hans ord. Han ser alle de millioner som nå verden over kneler i kirkene for å takke ham for hans vern og forsyn i årets løp. Men han ser også de utallige som misbruker denne kveld, vanærer hans navn, gir seg hen til syndige fornøyer og ikke vil la seg favne av hans kjærlighets glød.

Og Gud ser alle de ulykkelige som krigen har etterlatt seg: de fortvilte mødre som gråter over sine myrdede sønner. Han ser både de rettferdige og

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 41 41 61.

Fromesse kl. 7.
Stille messe kl. 8,15.
LOW MASS kl. 9,45.
English Sermon.

Høgmesse med preken kl. 11.
Aftengudstjeneste kl. 19.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 68 08 68.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 44 23 24.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Kl. 18 Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.
Soknepresten, telefon 33 77 35.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 37 45 90.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,
Smestad.
Prestegården, telefon 55 81 21.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjeneste kl. 17.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjeneste.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,30.
Høgmesse kl. 11.
Aftengudstjeneste.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens
gate 1.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Ottmesse kl. 8,15.
Høgmesse kl. 10,30.
Foredrag med sakramental velsig-
nelse kl. 19.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjeneste kl. 18.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 19.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

Søndag 12. januar: Høytidelighol-
delse av Hellig tre kongers fest.
Ep. Is. 6, 1—60. Ev Matt. 2, 1—12.

Mandag: Oktavdag.

Tirsdag: Hilarius, kirkelærer +
368. Felix, martyr.

Onsdag: Paulus, eneboer + 342.
— Maurus, abbed + 584.

Torsdag: Marcellus, pave og mar-
tyr + 340.

Fredag: Antonius, abbed + 356.

Lørdag: Apostelen Peters bispe-
stol i Rom. — Priska, jomfru og
martyr + 275.

Søndag 19. januar: 2. søndag et-
ter Hellig tre konger. Ep. Rom. 12,
6—16. Ev. Joh. 2, 1—11.

Mandag: Fabian, pave + 250 og
Sebastian, martyrer + 288.

Tirsdag: Agnes, jomfru og mar-
tyr + 304.

Onsdag: Vincens + 304 og Ana-
stasius + 628, martyrer.

Torsdag: Raymond, bekjenner +
1275.

Fredag: Timoteus, biskop og mar-
tyr + 97.

Lørdag: Apostelen Paulus' om-
vendelse i år 34.

Søndag 26. januar: 3. søndag et-
ter Hellig tre konger.

NB! Søndag 12. januar tilfaller
kollekten misjonen i Afrika.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, telefon 9 028.
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, telefon 2 238.
Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

de urettferdig dømte, de familier som er blitt revet i stykker, og han sender sitt lys over dem, bare de vil åpne øynene for det. Han ser alle de døde som ligger nedgravet under ruinene og alle som havet har oppslukt og som der sover dødens søvn: «Du har sett det Herre, for du skuer nød og sorg.»

Gud ser alt dette. Han ser uendelig meget mer enn det. Han ser også hvorledes statsmennene for tiden strever for å gi verden den tapte fred tilbake. Men han ser også deres egoistiske, imperialistiske planer, deres intrigespill, deres målbevisste ignorering av hans lys, av hans Kirkes direktiver — en ignorerings som avføder deres håpløse kamp for å komme til en rettferdig løsning.

Ikke noe er skjult for Gud. «Hans øyne er langt klarere enn solen», heter det i Visdommens bok, «de skuer ned til bunnen av de dypeste avgrunner i menneskenes hjerter» (23, 28). Gud ser oss. Si meg: kan du vise deg for den allvitende, den altseende Gud slik som du nå er, med de tanker som besjeler deg, med de synder du har på deg og som du ennå ikke har angret og skriftet? Kan du vise deg som du er og ikke slik som du synes å være for menneskene? For Gud er det ikke noe «synes å være». Nei. For Gud er vi slik eller slik, gode eller onde. For Gud er vi som vi er i vårt indre, i vår sjels dyp. Miserere mei, Deus.....: miskunn deg over meg, Gud, etter din store miskunn.

*

Men, høytelskede i Herren, Guds øyne nøyer seg ikke med å skue og granske menneskenes tanker, ord og handlinger. Nei. Hans lys opplyser dem. Hans kjærlighets glød vil smelte dem om til gode tanker, til gode ord, til gode handlinger, dersom menneskene bare ikke støter hans lys fra seg, bare ikke vil gå i mørket. Ja, det er det trøstefulle, det som får hjertet til å svulme over av glede, at Guds faderøye våker over oss, at hans lys skinner på vår vei, og vil gjøre hele vårt liv skjønt og lyst.

En gang skal vi se tilbake på hele vårt liv. Og da skal alle de som har villet tjene Gud, gjøre hans vilje og ferdes i hans lys, erkjenne sitt liv som et underfullt vev, som Gud har vevet og fullendt, i det han flettet sin guddommelige frelsesplan inn i det. Da skal vi bli betatt av dets skjønnhet og erkjenne at de mange lidelser vi har gjennomgått, former en nødvendig bakgrunn forat bildets skjønnhet bedre kan tre fram. Ja, da vil alle som har fulgt Guds lys, kjenne sitt liv som Guds herligste kunstverk.

Ble ikke alle mørke og sorgtunge dager i det forløpne år, trass i alt, skjønne og håpefulle, fordi de ble opplyst av Guds lys, av Guds godhet, av Guds faderlige forsyn? Ble de ikke forklart gjennom de herlige og gripende fester vi feiret i kirkeåret: jul, påske, pinse, Kristi legemsfest, Krist kongefesten, Allehelgensdag, folkemisjonen? Fikk de ikke mening og innhold gjennom Frelseren i Sakramentet, det hellige messeoffer, den hellige kommunion? Var ikke vår hellige katolske tro som balsam for alle sår, lys i mørke, håp i alle fortvilte situasjoner? Jo! Over livets jernharde kår lyser Guds evige kjærlighets glød, som smelter hele livet om til et kunstverk.

Vel brenner ilden og gjør ondt, men det må til for å gjøre livets bilde fullkomment: «Du skuer nød og sorg for å legge dem i din hånd.»

Å, dersom menneskene bare ville vandre i det lys som det guddommelige barn fra sin mors armer sender ut over verden. De leter ennå stadig etter den harmoni og likevekt som de har tapt ved krigen. Og vi har alle følelsen av at det er ennå en lang vei til målet. Hva er grunnen? Det er fordi de ikke går den rette vei, men omveier som gjerne fører på avveier. De følger falske lys, men ikke Guds lys, ikke de evige stjerner, som alltid lyser over menneskeheten og som viser veien og gir kraft. Disse stjerner er ikke noe annet enn Guds lov, Evangeliets lys, Kirkens klare lære og direktiver. Er det da å undres over at alt strev for å gjenopprette den brutte harmoni er fåfengt?

Den gylne middelalder var et herlig byggverk som hadde til fundament «Fader vår», «Hil deg Maria», «Credo», «Confiteor». Det var Guds lys, Guds stjerner som skinte over det og skapte harmoni og lykke. Alt som er bygd på et annet fundament må før eller senere ramle sammen og falle i grus, også den fred som nå bygges opp uten Gud, for det er ikke noe annet enn tilsløret uorden og disharmoni.

«Herren troner i himmelen, hans øyne skuer,» hans lys skinner. Og hans kjærlighets glød er sterk nok til å smelte vår fredløse, kalle, tekniske verden om til et fredens og lykkens rike. Til menneskene står det å la seg gjennomtrengte av hans lys og følge den vei det viser. Å, måtte dette under skje i det året som kommer, for det er betingelsen for menneskehetens fred og lykke.

*

Høytelskede i Herren, vi slutter det gamle året i ydmyk bønn under Guds faderøye. Vi må også gå inn i det nye under hans blikk, alltid huske at hans øyne ser oss i all vår ferd, men også at hans faderlige forsyn våker over oss og vil gjøre vårt liv til et kunstverk. Vi må ikke glemme at de timer og minutter i gir til Gud i det nye året, er vårt livs sterke, uinntagelige festning, fundamentet til sann lykke og livsharmoni.

Michelangelo, universalgeniet, den uovertrufne mester i skulptur og malerkunst, skrev da han var 89 år gammel og nesten blind: «Alt er forfengelig, skulptur og malerkunst ikke unntatt. Alt er forfengelig, alt, unntatt den lykke å elske Gud og den ære å tjene ham, den glede å ferdes i hans lys.» Ja, å tjene Gud, tjene ham i familien, slik som han vil ha familien, tjene ham i Kirken, Kristi legem som vi er lemmer på, tjene ham i samvittighetsfull og trofast pliktoppfylling, det er den sanne lykke. Noen annen finnes ikke.

Gjør det og du vil få et lykkelig nytt år. For da blir all din ferd opplyst av Guds lys og det guddommelige barn signer fra sin mors armer ditt nye år, året 1947.

Amen.

Pavens julebudskap 1946

Som hvert år talte den hellige Fader også siste jul til hele verden:

Neppe noensinne for har det brent en slik lengsel i menneskenes hjerter etter fredsbudskapet fra Betlehem. Nesten to år er gått siden kanonene har hørt opp å tordne, men seirens frukter har til nå vært bitre ikke bare for de overvunne, men også for seierherrene selv, som er lammet i sine fredsbestrebelse av uenighet og farlige tendenser. Derfor må kirken la sin røst klinge ut over verden, ikke for å kritisere, men for å hjelpe og oppmuntre, selv med fare for å bli misforstått og beskyldt for å drive politisk propaganda.

*

Med tanke på alle de ruinene og all den forvirringen som den grufulle krig har etterlatt seg, var det å frykte for at vegen til fredsslutningen skulle bli lang og tung. Men at den unormale tilstand i den grad skulle trekke i langdrag som den gjør, er et klart tegn på et onde som er et sorgelig kjennetegn for vår tid. Det kan ikke nektes at trass i den underbare innsats på alle områder, trass i Atlanterchartet, er de fire friheter nå bare en skygge av det deres ærlige forkynnere hadde tenkt seg. Meningsforskjell, mistillit, mistenkeliggjøring, den angripelige verdi av mange avgjørelser har skapt skuffelse og misnøye og inngyr frykt for nye konflikter.

Den felles far for alle folkene føler derfor trang til å rette en tredobbelt formaning til nasjonenes ledere:

De skal bruke all sin energi og all sin gode vilje til å bringe den nåværende usikkerhetstilstand til opphør og til å framskynde den endelige fredsslutning, slik at det nye år skaper virkelig fred.

Da de med rette ønsker å være menneskehetens velgjørere, må de bruke all viljens og forstandens krefter til å sette stemplet av sann rettferd på sitt fredsverk, idet de støtter seg på uangripelige prinsipper, men likevel er klar over at deres fredsverk bare vil være et ufullkomment verk («opus imperfectum»).

Det er da også påkrevd at de i sine avgjørelser regner med muligheten av framtidige forbedringer og ønskelige forandringer etter en fastsatt framgangsmåte, for ikke alt som synes utmerket på papiret, er det i virkeligheten. Tid og erfaring må vise det.

*

Men dersom rettferdens grunnsetninger fullt ut skal gjøres gjeldende, da må folkene vende tilbake til lyset som går ut fra Betlehem, tilbake til det guddommelige budskap som aldri har vært så aktuelt som nå.

Ingen kristen har rett til å vise seg trett i kampen mot den religionsfiendtlige bølge som nå går over jorden.

Det finnes ikke noen unnskyldning for den som vil legge armene i kors, når fienden med alle midler bruker sin vante taktikk: «Slå hyrden, og fårene skal spredes.» Kirken kjenner ikke noen frykt, selv om hjertet blør. Det blør ikke av angst for Kirken, for den har guddommelig løfte, men for sjelene som går tapt. I dag som i går, i morgen som i dag vil alle anstrengelser for å slå Kirken bryte sammen for den levende kraft av kjærlighetsbandet som binder sammen hyrde og hjord. Vi stoler fast på den troskap og årvåkenhet som får en godt sammensluttet hær («acies ordinata») til å vinne over alle prøvelser.

Den hellige Fader slutter sin tale med en inntrengende appell om hjelp for dem som er blitt offer for sultens svøpe. De blir et lett bytte for både sykdommer, forkommenhet og farlige ideologier. Og han retter en takk til de personer og nasjoner som har satt i gang så storartede hjelpeaksjoner, og dermed har reddet menneskehetens ære.

Er St. Peters grav funnet?

Den danske prest og forfatter Peter Schindler oppholder seg for øyeblikket i Rom hvor han bl. a. holder på med en oversettelse av Det nye testamente. Som bekjent er han ved siden av sin prestegjerning og sitt forfatterskap også en meget kyndig arkeolog, og følger derfor interessert med i de større utgravninger som for tiden pågår under Peterskirken på Vatikanets initiativ.

Disse utgravninger har brakt meget av stor interesse fram i dagslyset. En har nå nådd en 4—5 etasjer under kirkegolvet og det er den alminnelige oppfatning at en har funnet selve apostelgraven.

Det har vært et langvarig og meget vanskelig arbeid, da en først måtte gjennom en 4—5 m tykk mur innen en kom ned til restene av Konstantin den stores basilika. Denne er den opprinnelige kirke som ble bygd der hvor tradisjonen ånga at apostelfyrstens grav var. Under denne basilika fant en så en «Nekropolis», det vil si en kirkegård med mange mausoleer. De største av disse hadde fått sine kupler slått av og ruinene var fylt ut så det kunne bygges ovenpå dem.

Kirkefaderen C a j u s har imidlertid etterlatt seg en beskrivelse av det mausoleum hvori St. Peters legem skulle være lagt ned — det ble kalt T r o p a i o n — og det er lyktes å identifisere dette. Det hersket jo de grusomme kristenforfølgelser da St. Peter fant døden, og hans lik ble derfor i søtreste hast og hemmelighet nedlagt i et allerede eksisterende mausoleum.

De kristnes ansvar

Av lektor LUDVIG WOLLNICK

I oppkomsten av kristendommen lå en befrielse av religionen for politiske elementer,» sier den berømte historiker Ranke. «Dette henger sammen med at der innenfor og i motsetning til staten hadde utformet seg en avsondret geistlig stand med en eiendommelig forfatning. I denne Kirkens atskillelse fra staten består kanskje den største, mest gjennomgripende eiendommelighet ved den kristne æra overhodet (...). På deres forhold, deres innbyrdes stilling til hverandre beror et av de viktigste momenter i all historie siden.»

I vår tid har forholdet mellom kirke og stat gjennomgått en så gjennomgripende revolusjon at man allerede er begynt å tale om den nye epoke som den *etterkristne* æra. Avkristningen er så langt fremskredet i de fleste europeiske land at statsmakten ikke lenger baserer seg på de kristne, men på de avkristnede befolkningsslagene. Samtidig er vi vitne til en fremskridende utvidelse av den politiske statsmakts myndighetsområde og en teknisk utvikling av det politiske maktapparat hvis ytterste konsekvens og kulminasjon er den totalitære parti- eller politistaten.

Den totalitære partistaten er et verdslig teokrati i den forstand at ikke bare den lovgivende, dømmende og utøvende makt, men også den øverste åndelige, religiøse og moralske autoritet er konsentrert i de politiske partiledernes hender. En minoritet som anerkjenner en overstatslig åndelig-religiøs autoritet, representerer et ufordøyelig «reaksjonært» eller «statsfiendtlig» fremmedlegeme. Dens styrke kan gjøre det nødvendig midlertidig å innrømme den en begrenset rett til fri religionsutøvelse, men dette er en rent taktisk eller «dialektisk» innrømmelse som ikke omfatter retten for foreldre til å sende sine barn til konfesjonelle skoler. Barneoppdragelsen er et statsmonopol. Som Hitler sa til Rauschning: «Der er ikke lenger noen fri sfære hvor individet tilhører seg selv, for den individuelle lykkes dager er talte. Sosialisme betyr ikke statskonfiskasjon av all eiendom, men statskontroll av menneskelige vesener og institusjoner.» Istedenfor den kristne samvittighet trer den veldresserte hunds «betingede reflekser», istedenfor den kristne moralloven trer de taktiske direktivene og parolene som skal lystres blindt, istedenfor den kristne forkynnelse trer den statsdirigerte propagandamaskin, istedenfor kirken trer politibyrådet, istedenfor Gud trer en Hitler eller en Stalin.

Der kan ikke være noen tvil om at kristendommen er trådt inn i den mest kritiske fase av sin historie. De maktmidler som en Decius eller en Diokletian rådet over, var harmløse sammenlignet med den moderne cæsarismen. En Diokletian kunne ikke gjøre seg noe håp om en total kontroll av de «psykiske mekanismene» hos sine undersåtter slik som det totalitære oppdragelsessystemet tilstreber.

Det er på høy tid at iallfall de kristne gjør seg klart hvilken dødelig trusel de er stillet overfor. Det er fra kristent synspunkt ganske underordnet om de totalitære maktkravene fremstiller seg i nazistisk eller kommunistisk skikkelse. I begge tilfelle står kampen om samme verdi: menneskesjelen. Og i begge tilfelle kan freden bare

kjøpes på samme vilkår: prisgivelsen av menneskesjelen til den totalitære statsmakt.

*

Det 19. århundres liberale individualisme har veket veket plassen for det 20. århundres despotiske kollektivismen. Hvordan skal denne den historiske utviklings egen ironiske dom over den liberale fremskrittsoptimismen forklares?

Det ligger nær å søke forklaringen i dens negative frihetsbegrep og virkelighetsfjerne menneskeoppfatning.

Det liberale opplysnings- og oppdragelsessystem satte seg to hovedmål. Det ene var å frigjøre menneskene fra deres overleverte religiøse og moralske autoriteter og tradisjoner. Det andre var å sette dem i stand til ubundet av «fordommer» og innplantede trosforestillinger og begreper å treffe sitt skjønnsomme valg mellom all verdens religioner og filosofiske systemer. Katekismene og kirkehistorien skulle avløses av populære, men strengt objektive og nøytrale fremstillinger av den moderne religionshistories og religionspsykologis forskningsresultater. Ideelt sett skulle oppdragelsesvesenet iakttatt streng nøytralitet i alle de sentrale stridsspørsmål angående menneskets natur og livets formål. I disse labyrintene fikk det bli hver enkelts sak å finne fram så godt han kunne, etter sitt beste personlige skjønn.

Første del av programmet, frigjøringen fra de religiøse og moralske autoriteter og tradisjoner, er lyktes over forventning. Den andre delen er ikke lyktes så godt. Den er også praktisk ganske ugjennomførilig. Hvor mange har forutsetninger for å sette seg til doms over hele fortidens kulturarv, menneskehetens høyeste åndsanstrengelser? Hvor mange gjør så meget som et svakt og motløst forsøk på å løfte denne herkulesbyrde? Hvor mange av de mest «frigjorte» og angivelig «fordomsfri» moderne intellektuelle har prøvd å gjøre seg klart hvor meget er *annenhands* gods i deres idéverden, hvor meget simpelthen representerer resultatene av *andres* tankearbeid. Hvor mange av dem har tatt det filosofiske grunnlag for disse resultatene de har overtatt «på autoritet» opp til selvstendig gjennomtenkning og kritisk prøvelse? Og hva skal vi si om alle dem som annammer sine stikkord på disse profeters autoritet?

Den liberale individualismen representerer ikke selv erstatningen for det positive livsinnhold som den har frigjort menneskene for. Byrden med å utforme dette positive livsinnhold veltes over på den enkeltes skuldrer. Men dette er en byrde som det store flertall av menneskene er ganske ute av stand til å bære. De er ikke blitt sittende hjemme opptatt med å utarbeide egenartede personlige livsanskuelser eller høye individuelle atferdsideal, slik som forutsetningen var. Hvem har rett til å spille indignert eller «skuffet» i den anledning?

Det er i virkeligheten den liberale individualismen som har tilrettelagt de åndelige og moralske forutsetningene for masseoppslutningene om de totalitære strømningene. Bæreren av det nye autoritetsprinsippet, den totalitære statsmakten overtar mere enn gjerne den utålelige byrde som liberalismen hadde lagt på massenes skuldrer. Den

Et spørsmål og et svar.

I «St. Olav» for 21. november kommenterer «Både—og» diskusjonen i «Utenrikspolitisk studentgruppe» om temaet «Vatikanets utenrikspolitikk».

Artikkelen er meget opplysende og belærende, og man må hilse med glede den voksende interesse for spørsmål av denne art.

For så vidt kan man godt skrive under på innholdet av artikkelen.

Imidlertid er der en passus som jeg mener ikke helt bør gå fri for kritikk.

La meg citere: — «Hva vil det si at religionen ble borgerliggjort? Det vil si at mange kristne presters og lægmenns ideal ble et småkoselig peisekrokkliv, en hjertevarm kaffeslabberastilværelse tilsatt med litt privat godgjørenhet som iallfall var rørende for dem som utøvet den, men ellers i fri-og-bevare-meg-avstand fra den underverden som borgerskapets idyll var bygd på: det rå proletariat, fyll og fattigdom, agitasjonstalere, prostitusjon og annen uborgerlig vederstyggelighet.»

Dette virket på meg som hår i maten. Hvis forfatteren her har tenkt på våre prestere (de andre prelater er ikke prestere) så vil jeg straks få lov å pointere at ovenstående passus er malplasert og såmenn uanstendig.

Den som kjenner til hva våre prestere og også lægfolk har hatt å stå i i tiden fra f. eks. 1895 og senere, den periode som man må regne med hvis man vil finne gro-tiden for de tilstander som forfatteren så drastisk skil-drer, kan fortelle ganske anderledes sympatisk om arbeidet for å høyne den kristne moral.

De prestere som f. eks. har hatt sitt arbeid i Harstad og andre steder på vår værbitte kyst, har såvisst ikke hatt noen «peiskrok-tilværelse». Alene, med et par søstre som nærmeste naboer og ellers utelukkende blant uforstående og ofte sky anderledes troende, har de trofast holdt ut og sådd kirkens sennepskorn til grunnlag for kristen moral.

I «Stormetter svarte» når elementenes makt ikke ga

forsyner dem med de formler og slagord som kan absorberes uten anstrengelse. Den stiller dem et jordisk paradisi i utsikt til gjengjeld for deres tapte tro på det overjordiske.

*

Vi kristne er arvtagere av et positivt livsinnhold som vi ikke har spunnet ut av våre egne hoder eller overtatt fra store tenkere eller maktpolitikere. Vi vet hva meningen og formålet med livet vårt er, ikke fordi vi har løyet oss gjennom all verdens filosofiske og religiøse systemer, men fordi vi tror at Gud selv har åpenbart denne meningen for oss. De åndelig og materielle verdier som menneskene selv har frembrakt, kan de også selv ødelegge. Men det vi kristne tror og håper på er utenfor rekkevidden av historiske katastrofer eller menneskelig djøvelskap. Menneskene kan nok gjøre opprør mot den guddommelige verdensorden, fornekte den eller prøve å utrydde troen på den. Men det står ikke i deres makt å omstyrte den.

Vi kristne er også arvtagere av den eneste helt illusjonsløse menneskeoppfatning som ikke munnar ut i menneskeforakt, kynisme eller fortvilelse. Det er ikke mulig for noe menneske å si eller foreta seg noe som ikke bekrefter

sovefred, vet jeg at presten har søkt sin tilflukt i kirken og på sine kne anropt himlen om beskyttelse for seg og for enhver kristen sjel.

Nei, sannelig, det har ikke vært noe «småkoselig peisekrokkliv» for våre prestere her i landet iallfall.

Jeg mener også at man må tillegge de mange katolske arbeiderorganisasjoner i utlandet en ikke liten betydning. Men tro om ikke den forrige generasjon i Frankrike f. eks. har gjort positivt arbeid som i dag muligens viser seg i den relativt store styrke som de katolske partier har i det politiske liv? Og de andre organisasjoner som Jocistbevegelsen, har de monstro ført en kaffeslabberastilværelse?

De engelske ungdomsorganisasjoner og i Amerika må vel også telles med når vi skal bedømme det arbeid som er lagt ned for ungdommen, for dens bevarelse i kristen moral og for dens utdanning til aktive kampfeller, for å bruke et tidsbetonet uttrykk.

Selvfølgelig har der vært og vil der alltid være lemmer på kirkens legeme som tar saken mer makelig og gjerne er med i de ytre manifestasjoner av vår tro, og som til daglig sitter i sin egen peiskrok, men skrøpelige kar må en alltid regne med i enhver husholdning.

Haugesund, 28. november 1946.

Oscar J. Hanssen.

*

Ovenstående innvending mot nest siste «Både—og» er det all grunn til å glede seg over. Den gir anledning til også å trekke fram de menns og kvinners innsats som ikke faller inn under de «mange» jeg omtalte. Jeg har den dypeste respekt og beundring for de ensomme pionerer langs vår kyst. Ikke minst de *utenlandske* prestere og ordenssøstre viser seg fullkomment heroiske der de holder ut å leve i sine bittesmå menigheter, i et fremmedartet, stundom fiendtlig miljø, i et surt og uvennlig klima og ofte forhindret fra å se synlige frukter av sitt arbeid. Vi er dem stor takk skyldig.

Jeg har også all mulig respekt for de katolske arbeiderorganisasjoner og for den katolske radikalismes pionerer

sannheten av den kristne oppfatning av menneskenaturen. Uten å lukke øynene for noe dyp av menneskelig fornedrelse eller skjensel taper den aldri av syne de grumsede eller utviskede trekk av det gudsbilde som alene gjør det mulig å elske *alle* mennesker «for Guds skyld».

Det er ikke lett å se hvordan det skulle være mulig for den moderne avkristnede sivilisasjon å gjenoppdage og gjenerobre den arv som den har kastet på skraphaugen. Meget synes å tyde på at vi er vitner til de siste heslige krampetrekninger av en sivilisasjon som har mistet sin sjel. Det er som Maritain sier, «å bespotte Kristi navn å anvende betegnelsen 'kristen sivilisasjon' om det som bare er dens lik».

Men kristendommen og Kirkens fremtid er ikke knyttet til bestemte historiske sivilisasjoner eller kulturformer. «Hvis den europeiske kultur er i fare,» sier Maritain, kommer den (Kirken) til å redde dens grunnverdier og vite hvordan den skal løfte opp til Kristus alt det som kan reddes av andre kulturer. Den hører i historiens hjerte en ny verden røre seg, som uten tvil vil forfølge den likesom den gamle har gjort det (er det ikke dens misjon å lide forfølgelse?), men hvor den vil oppdage nye muligheter for handling.» (Forts. s. 8.)

fra Ozanam til Maritain. Det er et emne en bør vende tilbake til i «St. Olav»s spalter.

Men vi skal være klar over at disse organisasjoner og disse menn har møtt seig motstand fra trosfellers side. Det er normalt og riktig at det er politisk meningsforskjell mellom katolikker. Men det er ikke normalt at en katolikk beskylder en annen for å være ukatolsk på grunn av politisk og sosial meningsforskjell. Det er *det* som viser at religionen er blitt identifisert med én samfunnsgruppes interesser, — i dette tilfelle borgerskapets.

Jeg skal ikke hefte meg ved den holdning mange «gode katolikker» tok til f. eks. Ozanam, Albert de Mun og Leon Bloy. Denne holdning falt ikke sammen med Leo den XIII's da Albert de Mun var i privat audiens hos ham et par måneder før *Rerum Novarum*. Men et par tragikomiske utslag av borgerliggjort katolisisme kan det ha sin interesse å trekke fram.

I en fashionabel kirke i Paris på Albert de Mun's tid erklærte en prest i en preken at «Vår Frue var ikke bare vår Frelser's mor, hun kom også fra en meget god familie.» Det fortelles at en from og rik gammel dame under en preken da et rundskriv av Pave Pius XI et ble sitert, reiste seg og forlot kirken mens hun mumlet: «Å, disse sosialistene igjen!» Den russiske konvertitt Helen Iswolsky som i sin bok «Light before Dust» forteller disse historiene, forteller også at en venninne av henne, en glødende katolikk, en gang kom og advarte henne mot dominikaerne som «var blitt bolsjeviker.» (Dominikanerne har i Frakrike stått i første linje i kampen mot borgerliggjort religion.) «Forgjeves siterte jeg de pavelige rundskriv. Hun så på meg med stigende mistenksomhet og dro seg hurtig tilbake. Idet hun gikk, antydte jeg at kardinal Verdier, Paris' erkebiskop, personlig oppmuntret og støttet den kristne sosiale bevegelse. Hun flyktet enda forttere og kom aldri mer på besøk.»

Da den kristne fagorganisasjon trådte i funksjon i Frankrike, sendte katolske fabrikkherrer i Lille en protest til Roma. De ble til all lykke satt på plass av et kardinalkollegium den 5. juni 1929.

Men i våre dager er vel striden slutt? Ikke helt. Den dag i dag reagerer mange franske katolikker (som ikke er mer gammeldags enn andre lands katolikker, — tvert imot) med religiøse eller halvreligiøse argumenter mot «Témoignage Chrétien», — en radikal ukeavis redigert og startet illegalt under krigen av jesuiterpateren Pierre Chaillet som av myndighetene er dekorert for sin innsats i motstandsbevegelsen. Men det må tilføyes at det som først og fremst slår en i det moderne Frankrike og i en rekke andre européiske land er en folkelig religiøs renaissance og en katolsk elite som holder linjene klare.

Det er all grunn til å være på vakt. Det har alltid vært og det vil kanskje alltid være samfunnsgrupper som er interessert i å favorisere religionen for at den på sin side skal bli avhengig av disse grupper og være villig til å lempe sin forkynnelse etter dem. Det vil alltid være en djevel som viser kirken all den jordens herlighet den kan vinne dersom den faller på kne og tilber ham. Det har jo hendt i de seneste tider i Jugoslavia at en politisk makt har vist seg så «tjenestevillig» å tvangskonvertere sine undersåtter, slik at den samme prelat som kommunistene nylig dømte, måtte verge seg mot hjelpsomheten. Det tjener ham til ære at han så faren og holdt sin sti ren.

Når de konservative aviser peker på kampen mellom Vatikanet og Kreml, så skal vi være takknemlige for det, dersom Vatikanets politikk blir gjenstand for saklig omtale. Men vi må vokte om vår uavhengighet, vi må holde klart for øyet at deres økonomiske retningslinjer er like meget i strid med de pavelige rundskriv som kommunistenes.

Jeg vil sitere den amerikanske jesuitt Wilfrid Parsons, som i sin bok *Which way, democracy?* — side 182 — sier:

«... Hvis vi skal forsvare demokratiet mot fascistiske og kommunistiske angrep, må vi gjøre det ut fra rene motiver og ikke som de interesserte partienes katteklør. Vi gjør vel i å stå mistenksomme overfor en del av den applaus vi får for våre angrep på kommunismen. Vi gjør vel i å undersøke omhyggelig motivene hos dem som endog klapper når vi forkynner de pavelige rundskrivs prinsipper. Mange av dem har aldri lest disse dokumentene, og de ville bli ubehagelig overrasket over å finne at det ikke bare er anti-sosialistiske dokumenter.»

I samme forbindelse kunne det være av interesse å lytte til kardinal Mundelein, erkebiskop av Chicago, som den 3. januar 1938 uttalte på The Holy Name Society's årsmøte (sitert av pater Parsons — side 179 flg.)

«Feilen med oss (katolikker) har hittil vært at vi altfor ofte har vært alliert eller er blitt dratt inn i en allianse på den gale siden. Egoistiske arbeidsgivere har smigret vår kirke ved å kalle den en stor konservativ makt, og deretter tilkalt den for at den kunne være politimakt når de betalte ut en bagatellmessig lønn til sine arbeidere. Jeg håper den tid er forbi. Vår plass er ved siden av den fattige, ved siden av arbeideren... Naturligvis er det en fare for utbredelse av kommunisme imellom oss. Den Hellige Fader har pekt på den faren. Men la ikke andre bruke den som en kappe til å dekke over en råttens praksis. Når de skriker mot kommunismen og selv praktiserer sosial urettferdighet, når de slåss mot loven om en minimumslønn og vi finner piker eller kvinner som forsøker å leve for ti eller femten cent for timen, så kan vi sannelig selv se at noe galt er fatt.»

Kanskje jeg nå har fått gjort min påstand klarere. Konklusjonen er ikke at en katolikk *må* stemme radikalt, men at han *kan* det, og at det ikke er mer alvorlig om han går for langt til venstre enn om han går for langt til høyre. Den katolske sosiologi går i en annen retning enn både høyre- og venstrepartiene her hjemme, og valg er foreløpig et valg mellom større og mindre onder.

Men den viktigste konklusjon er at kristenheten må vokte seg for *to* farer og ikke bare én. At kommunismen er farlig får vi erfare i dag. Men *derfor* må vi ikke kaste oss i armene på den annen makt som har kostet kirken arbeiderklassens tillit i mange land. («I Spania hadde alliansen mellom presteskap, adelige landeiere og konservative politikere for en stor del skylden for at det vokste fram et stort kirke-hatende proletariat,» sier pater Parsons i den boken jeg nylig nevnte.)

Og når problemet av og til kan forenkles slik at vi ser det er en kamp mellom fattig og rik, da er det ikke lenger noen tvil mulig om vår holdning. Som kardinalen sa: «Vår plass er ved siden av den fattige.» Det står intet steds i det lauretanske litani at Maria er født i en «god familie». Men litaniet til Jesu hellige navn ber denne dobbel-bunnede bønn: «Jesus, de helliges far, mis-kunn deg over oss.»

Daniel Haakonsen.

Et ønske

Av E. Nylund

*Står selv du fjernt, når andre finner glede
og dog tilfreds og munter vær til stede.
Selv vandre tungt på tornefull sti
men nesten med glede din tjeneste gi.
Selv stå i skyggen, se solen seg fjerne
og lyse dog som en funklende stjerne —
Det er en kunst som kun den forstår
hvem himmelluft gjennom sjelen går.*

*Å stå i lidelsens dypeste dale
til Gud dog om andres signing tale.
Med glede fylle den hårdste plikt
og gjerne la egne ønsker få sviakt.
Å bære i hjertet en stille lengsel
for Guds viljes skyld, dog sette den stengsel:
det er en kunst som kun den forstår
der daglig fra Oven kreftene får.*

*Selv uforstått gjennom livet gå
dog vennlig streve hver venn å forstå:
Vil bitre tanker ditt hjerte forstemme
uset av andre, dem tappert glemme.
All urett på jorden å kunne se
dog ikke miste sin Gudstro av det —
Den kunst å øve hver dag jeg vil.
Gud gi meg troskap og kraft dertil.*

(Av prologen ved Elisabethkongregasjonens patronatsfest.)

(Forts. fra s. 6.)

Det er ikke lenger mulig for de kristne å lukke øynene for den situasjon som Kirken og kristendommen befinner seg i i våre dager. De ytre vilkårene for kristenlivet er i ferd med å gjennomgå en radikal forandring. Det er ikke lenger mulig å fortsette i den gamle rutine selv om det var ønskelig.

Er alt gjort som tiden krever hvis man går regelmessig i kirke, men ellers så vidt mulig antar sine omgivelsers beskyttelsesfarge?

Karl Barth hevder at en av grunnene til nazismens gjennombrudd var at de kristne foretok dette åndelige tilbaketog og denne abdikasjon i og etter 1933.

Den kjente katolske kulturhistoriker Christopher Dawson skriver: «... vi kan ikke slå oss tilfreds med besittelsen av sannheten og legge ansvaret for tidens onder på den verdslige eller frafalne verden. Det er i aller høyeste grad vårt ansvar. Vi har vært som mannen i evangeliet som grov sitt talent ned i jorden fordi han trodde at Gud var en hård herre som ville kreve et nøyaktig regnskap og at det derfor var viktig å holde på hva han hadde fått og ikke risikere å miste noe. Og resultatet er blitt at religionen har vendt seg inn mot seg selv, har trukket seg tilbake fra livet og er blitt begrenset og ufruktbar og stillestående.»

Men hva kan vi, den lille håndfull norske katolikker gjøre nå i skumringstimen mens «der enda er litt lys blant menneskene, før mørket har innhentet dem»?

Vi vet alle at Den katolske kirke er omgitt av en atmosfære av hat, mistenksomhet, likegyldighet, blank uvitenhet i store kretser av vårt folk.

Vi vet også at de som lar seg drive med strømmen i våre dager, driver vekk fra alt som har med religion og kristendom å gjøre. Vi kan bare komme på talefot med dem som har kraft og dristighet til å gå mot strømmen.

Uten tvil er der ikke få av de «frigjorte» som leter

etter faste holdepunkter i virvaret, en mening og en sammenheng i tidens åndelige og moralske kaos. Ikke få av dem har en uklar følelse av at Den katolske kirke kan gi dem nettopp det de leter etter.

Det som skiller disse menneskene fra kirken, er ofte ikke det som Kirken virkelig lærer og står for, men det de innbiller seg at den lærer og står for.

Her har vi lekmenn en stor oppgave og et ansvar vi ikke kan vise fra oss.

Oppgaven er ikke bare eller først og fremst å ta kampen opp med våre motstandere på deres egen grunn og med deres egne våpen: — de intellektuelle og kunnskapsmessige.

Enda viktigere er det å hjelpe til med å rydde unna noen av de verste anstøtstenene som de gjengse fordommene og vrangforestillingene legger i veien for dem som er «underveis».

Men det er klart at dette er oppgaver som vi bare kan løfte hvis vi har gjort de virkelige katolske standpunktene til de foreliggende spørsmålene til vår åndelige eiendom.

Kontorsjef Gerhard Nipper

in memoriam

Ennå før kirkeklokkene fikk ringe juletiden inn fikk vi sørgebudskapet om at en av våre kjære trosfeller var vandret bort.

Det kom uventet. Og det senkte sorg og savn i et lykkelig hjem. En stigende livsutvikling og en rik framtid ble avbrutt og det var ikke til å fatte for alle som kjente ham. Men selv forsto han under sin korte og smertefulle sykdom at Gud ville kreve dette offer, og med tillit og tro grep han Kirkens hender som støttet ham og ga seg inn under Guds vilje. Med takk tok han avskjed med sin kjære hustru, sitt barn og sine mange venner.

Han hadde med dyp glede og takknemlighet tatt mot livet som en gave, en bærer med varsomhet og verner om, og gjennom motgang og prøvelser var han modnet til et edelt og fint følende menneske som brakte glede inn i andres liv, trofast i sitt vennskap, ærlig i sin tenkning. Han ble en rådgiver for mange og en venn for enn fler.

Hele hans livsholdning var også forankret i et fast og dypt trosliv. Han var from fordi Gud for ham var en virkelighet, nærværende i det daglige livet, i alt som skjedde. Derfor kunne han også hengiven og tillitsfull møte evighetens virkelighet.

Vi velsigner hans minne og til vår siste takk over graven føyer vi vår bønn om at Gud må gi ham den evige hvile.

H. H.

Berta Hummel død.

Fra Bayern kommer etterretningen om at Sr. Innocentia O.S.Fr., kjent under kunstnernavnet Berta Hummel, er avgått ved døden etter to års sykeleie.

Den avdøde stammet fra en barnerik kjøpmannsfamilie i Nederbayern, der hun ble født 21. mai 1909. Hun tok eksamen i Statens kunstindustriskole i München med

«særdeles». Fra da av viet hun seg helt den religiøse malerkunst. Året 1931 trådte hun inn i klostret i Siessen og avla sine ordensløfter august 1933.

Også i klostret kunne hun utfolde sine kunstneriske evner og var utrettelig i å male madonnaer og naivt henrivende engler og barneskikkelser. Sommeren 1944 gjorde en svær sykdom ende på hennes rike virke. Hverken legekunst eller kjærlig pleie fra søstrenes side formådde å redde hennes liv. Hun døde i fullstendig hengivenhet i Guds vilje, i ubrytelig troskap mot sitt klosterkall, i barnlig tillit til Guds hellige mor som hun har villet gjøre kjent og elsket gjennom sine bilder.

Hummelbildene har gått sin seiergang over hele verden. Særlig i Amerika vakte hennes barnebilder veldig begeistring. Deres fortryllende naivitet, sprunget ut av et dypt fromt sinn, løfter opp mot det rene, det hellige, det barnlig fromme, selv om den kunstneriske og liturgiske verdi ofte kan vekke berettiget kritikk. Men hennes kunst får en til å tenke på Jesu ord: «Dersom dere ikke blir som barn, kan dere ikke gå inn i himmelriket.»

Lyseklostrets forbilde gjenreist?

Få uker etter feiringen av Lyseklostrets 800 års jubileum kommer fra England det ryktet at dets moderkloster — Fountains Abbey — muligens vil bli gitt tilbake til dets opprinnelige bestemmelse. Forhandlinger er i gang på den nuværende eiers initiativ. Benediktinerne fra Buckfast vil da få i oppdrag å forestå restaureringen av en av Englands mest imponerende klosterruiner. Fountains er blitt kalt kronen og glorien av alt som klostervesenet har etterlatt seg i England.

Meningen er å gjenreise klostret som et minnesmerke over samtlige katolikker som falt på alliert side i de to verdenskriger. Det skal da bli et sted hvor det særskilt blir bedt for de hundretusener døde fra krigsårene.

Fountains historie går tilbake til 1132 da noen benediktinere i York gikk over til den nye og strengere Cisterciensers regel. De trakk seg tilbake til et ensomt ubebodd sted, oversådd med tornekratt, som syntes å egne seg bedre til et oppholdssted for de ville dyr enn for mennesker. De første årene var usedvanlig harde inntil de fikk hjelp.

I 1146 ødela en stor brann det som var bygd opp. Likevel kunne munkene etterkomme biskop Sigurds ønske å grunnlegge et kloster i Norge — Lyeskloster. Dets klostergang bærer tydelig preg av moderklostrets stil. I fire århundrer blomstret Fountains inntil Henrik VIII satte en stopper for det. Den siste abbed døde i Tyburn fengsel på galgen da han nektet eden til kongen. Hans etterfølger var en av Cromwells håndgangne menn og overga hele klostereiendommen til Henrik som solgte alt for 1200 pund til sin alltid tomme private kasse. Nå forfalt det storslagne mnnument rask. Stenene ble brukt til det nærvedliggende Fountains Hall. Alterstenene er til dels funnet igjen i trappene. For å få blyet i taket smeltet, tente en et stort bål i kirken ved hjelp av korskranker og altertavler.

Forhandlingene ledes av Duke av Norfolk og ventes å bli avsluttet snart. En håper at det atter må bli sant hva den gamle krønike sa om de første årene: Gud velsignedet våre daler. G. G.

„Uit Het Land van St. Olav”

er utkommet med sitt 3. nummer under redaksjon av pastor Rottier, og utvikler seg mer og mer til å bli en av de vakreste — om ikke den vakreste! — propagandasak for Norge. I første rekke selvfølgelig for det katolske Norge, men ved siden derav bringer det nå artikler som former seg som første klasses reklamestoff for landet i sin helhet — turistreklame om en vil. Med hele sitt elegante og vakre utstyr, sin utsøkte billedreproduksjon og sin dyktige medarbeiderstab står tidsskriftet nå fullt på høyde med de beste i sin art og vi må igjen komplimentere redaktøren for hans allsidige grep om oppgaven, hans sans for det verdifulle i tidens foreteelser og hans evne til å utkrystallisere dette så det fanger evighetens lys.

Vi er stolte av og takknemlig for vår hollandske navnebror!

Vi benytter til like anledningen til å gjøre oppmerksom på at abonnement kan tegnes hos frk. Sigrud Halle, Kirkeveien 57, Oslo, tlf. 69 45 37. Kr. 10.— pr. år. Nye abonnenter får de allerede utkomne numre.

E. D.-V.

Minnesmerke over falne katolikker

Innsamlingsliste:

E. Ø.	kr. 20.00
S. I.	» 50.00
Steinar Olav Elieson	» 25.00
L. P. M.	» 10.00
Ambassadør Blondel	» 100.00
John D. Kearney og frue	» 100.00
Lord Ventry	» 20.00
Cla W.	» 10.00
	kr. 335.00
Tidligere innkommet	» 6162.40
	I alt kr. 6497.40

Het hjemme - -

Oslo. Juletreffest for voksne ble holdt 29/12. St. Olav og St. Halvardslaget holdt i år som ellers festene sammen. Der var fullt hus. H. H. Biskopen og geistligheten forøvrig var til stede. Formannen for St. Halvardslaget herr Fabian ønsket velkommen og pastor Hansten Knudsen holdt festtalen. Hr. Øivind Olafsen som ledet festen underholdt også selv på en glimrende måte som fikk lattermusklene i bevegelse. Frk. Signe Gundersen var så elskverdig å synge for oss på sin sjarmerende måte som ga festen glans og vi er henne meget takknemlig både for hennes vakre sang og at hun var villig til å komme. Ellers var det gang rundt juletreet med alle de kjente kjære sanger og selskapsleker, med musikk ved den alltid elskverdige Wolfgang Olafsen. Stemningen var fra første stund den beste.

Den 30/12 var barnas juletreffest. Det vakreste syn en kan tenke seg er vel en skare vakre festklede strålende forventningsfulle barn. De fikk alle ved ankomsten overrakt et numrert flagg og en festpapirhatt av fru Orfjell som selv hadde laget hattene. Deretter samlet barna seg i salen hvor pater K. Hanssen holdt festtalen for dem. Der var

gang rundt juletreet og lek. Julenissen kom med store, innholdsrike poser samt en masse pakker som ble loddet ut på flaggnr. Begeistring var stor og ekte.

Sekretæren.

Fredrikstad. Det var ikke fritt for at vi knurret litt over å skulle gå til retrett tre aftener på rad midt i julestriden: men sokneprestens appell hadde vært så manende, at vi i hast trakk kalosjerne på, slo paraplyen opp og trosset regn og sludd. Og jeg tror ingen av de mange katolikker som fylte kirken, har angret det. Vi fikk tre «stille timer» foran Tabernaklet, som ga sinnet hvile og oppløftelse og beredte vårt hjerte til å være krybberum for hele verdens julegjest. I pastor Vranken hadde vi en retrettleder vi sent vil glemme. Han førte oss med enkle, lettfattelige ord inn i dåpens kommunionens og skriftmålets hellige mysterier. — At hans tale bar frukt, så vi søndag morgen, da kirken var fylt til trengsel og alle, små og store, knelet ved Herrens bord.

Det var en bonde, fortalte pastor Vranken, som i mange år hadde holdt seg borte fra kirken. Endelig opprant dog den søndag da han, oppmuntret av sin skriftefar, fant veien tilbake til kommunionen. Da han kom hjem, heiste han flagget i sin hage av glede over denne lykkelige begivenhet. Mange trossfeller her i Fredrikstad heiste nok gledens flagg i sitt hjerte etter retrettens avslutning. Gid det måtte vaie i med- og motgang og trosse alle tvilens stormer; da hadde adventmisjonen 1946 ikke vært forgjeves for St. Birgitta menighet.

U. V. B.

Oslo. N.K.K.F.s arbeidsutvalgs møte etter høymessen 1. des. hadde ikke samlet så mange representanter fra de forskjellige ledd som ønskelig. Etterat formannen, fru E. Sinding, hadde gitt beretning om virksomheten hittil, meddelte hun at styret på grunn av de mange krav som f. t. stilles til publikum ikke fant å kunne sette i gang nye innsamlinger før neste landsmøte, høsten 1947. Styret hadde imidlertid behandlet et ønske fra Bergen om også å samle inn til alter i den nedbrente Molde kirke. Da det er en oppgave for alle Norges katolske kvinner å gjenreise de to altere som krigen har ødelagt, vil det framkomme forslag herom på generalforsamlingen til høsten. De tilstedeværende uttrykte sin sympati for forslaget og ble anmodet om å fremkomme med forslag til nye kampanjer for generalforsamlingen. — Etter at en del mindre saker var brakt på bane og utredet, ble møtet hevet.

F.

— — og decete

DE KATOLSKE SKOLE I HELSINGFORS ledes av fire amerikanske søstre og en privatlærerinne og har nå 175 elever med en lang ekspedanseliste. Den har tilhuse i en praktfull privatvilla med store lyse skolerom og et vakker kapell. De fleste av barna er finske men det er også amerikanske, franske, engelske og russiske blant dem. Undervisningen foregår på engelsk som alle elevene fort og lett lærer seg til å beherske, men det er selvfølgelig også språktimer i svensk og finsk. Bare ca. 12 elever er katolikker, men et stort krusifiks finnes i hvert eneste klasseværelse og hele skolen er preget av katolsk ånd.

EN EMIGRASJONSSENTRAL ER ÅPNET I ROM som skal formidle overflytningen av 4 millioner europeiske flyktninger av alle nasjonaliteter til Argentina. Den ledes av den argentinske salesianerpater José Clemente Silva som på regjeringens vegne for noen tid siden kom til Rom i den anledning.

Det svenske katolske blad «HEIMET OCH HELGEDOMEN» bringer i sitt første nummer for i år med overskriften «Ignis» en artikkel, inspirert av meddelelsen om den norske katolske ungdomsfronts nyeste tiltak. Det etterlyses en liknende innsats fra svensk side som meget påkrevd, i det det pekes på hvor mange vansker katolsk ungdom møter i

livet og at det ikke blir gjort på langt nær nok for å holde på den, enn si skaffe den tilgang av nye konvertitter.

NY PAVELIG NUNTIUS ER UTNEVNT I WIEN og ny østerriksk sendemann er ankommet til Vatikanet. Den diplomatiske forbindelse har vært brutt siden «Anschluss» i 1938.

KRISTI LINKLEDE I TURIN, den berømte relikvi, er nå atter på sin plass i domkirken etter at den under hele krigen er blitt oppbevart i sikkerhet i benediktinerklostret Monte Vergine ved Avellino. Den ble hjemført i høytidelig prosesjon, ledet av kardinal Fossati av Turin.

DEN JAPANSKE KEISER HAR NÅ FATT FULL RELIGIONSFRIHET, hvilket er mer enn kongene av England, Danmark og Sverige har, som alle skal tilhøre den protestantiske statskirke. Keiseren av Japan er bare forpliktet til å rådføre seg med regjeringen når det gjelder statsanliggender, men hans personlige religion regnes ikke som hørende under disse. Den nåværende keiser er som alle sine forgjengere shintoist, men skal i den senere tid etter hva en meddelelse lyder «personlig ha interessert seg for den katolske religion».

KARDINAL CACCIA DOMINIONI ER AVGÅTT VED DØDEN, 70 år gammel. Han var en av de mest kjente kardinaler da han som «husmester» ordnet de pavelige audienser og hans plass derfor alltid var ved siden av den Hl. far under disse.

MARIA THERÈSE DE SOUBIREAN som opprettet de franske «Mariahjelpssøstre» er blitt erklært salig d. 20. oktober i Peterskirken i Rom. Hun døde i 1889, 55 år gammel. Hennes livshistorie er et forbilde på tålmodighet og oppofrelse.

MELLOM KATOLIKKER OG PROTESTANTER I FRANKRIKE er det siden de fem okkupasjonsår tok slutt, skjedd en påtagelig bedring i forholdet som har ført til samarbeid på det praktiske livs område. Den katolske Kirke gjorde en stor innsats i motstandsbevegelsen — særlig utmerket de to biskopen, kardinal *Salièges* og mgr. *Théas* seg. Den siste innbød for noen tid siden alle protestantiske prester i landet til et møte, og det framgikk under dette møte klart at det som forener er mer og sterkere enn det som skiller. I samme retning går to bøker som nettopp er utkommet: «Positions protestantes» på det katolske forlag «Cerf» med bidrag fra 15 protestantiske teologer og innledning og avslutning av dominikanere — den andre kom i en serie redigert av Daniel-Rops med bidrag fra protestanter og jesuittpateren J. Daniélou.

I «THE UNIVERSE» HAR EN DAME UNDRRET seg over at ingen gift kvinne er helgenkåret. Som svar nevnes følgende helgener som alle var gift og de fleste mødre. St. Anna, den hellige jomfrus mor og gift med St. Joakim — St. Monika, Augustins mor — St. Humilitas, mor til to sønner og død som abbedisse — St. Ratigunda, hustru til kong Klothar — St. Helena, gift med den romerske general Konstantin Klorus og mor til Konstantin den store — St. Jeanne de Chantal, som under ledelse av St. Frans de Sales grunnla en kongregasjon og selv var mor til syv barn — St. Klotilde, gift med kong Klovis av Frankrike og mor til tre sønner og en datter — St. Margarete, dronning av Skotland og mor til seks sønner og to døtre — St. Elisabeth, gift med landgreven av Thüringen og mor til tre barn — St. Fransiska av Rom — St. Isabelle, dronning av Portugal — St. Katarina av Genua — St. Ethelburga, dronning av Sachsen — St. Birgitta av Sverige, mor til 8 barn — St. Hedevig av Polen — St. Rita — St. Emmelie, mor til St. Basilius — St. Sylvia, mor til pave Gregor den store og endelig St. Paula, mor til to helgener.

til buljong
supper, sauser
og stuinger.

NOREX SUPPE
KRAFT

Buljongpulver og ekte kjøttekstrakt

Norges Brannkasse

Skadeforsikring
Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

St. Olavs Forlag

Akersveien 5 I

Pater Boers: «Katolsk praksis». Kr. 7,00.

Fåes også hos Cammermeyner og Concentra, Akersgt. 61.

Pater Lutz: «Kjenn din religion» Kr. 6,00.

Tidligere utkommet:

Pastor Sund: «Nærmere Gud». Kr. 1,50.

Pater Leo van Eekeren: «Det kristelige ekteskap og cølibat.» Kr. 1,00.

«Bønnebok for katolske kristne.» Kr. 7,50.

Pater Thorn: «Kristen enhet.» Kr. 1,00.

Pater Dr. J. van der Burg: «Det katolske trosprinsipp sammenliknet med det protestantiske.» Kr. 2,50.

«Det bibelske Skriftemål.» Kr. 1,00.

Dessuten flere opplysende brosjyrer, samt katolske skolebøker.

Stadig mer etterspurt er

Pater Boers' bok:

KATOLSK PRAKSIS

Kr. 7,00

*Stemmebruk,
Oplesning*

Behandling av talefell

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 III

T. S. Jacobsen
Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

Kjøp katolsk

Bønnebok

kr. 7,50

Katolske bøker.

Pascal: Tanker — oversatt av Pater Lutz. Ib. kr. 21.80.

Danske bøker — Chesterton: Mørk Middelalder. Kr. 10.39.

Karl Adam: Katolicismens inderste Væsen. 10.39.

Hünemann: De bannlystes Præst. 8.15.

M. Lekeux: Maggy. 6.98.

Martindale, S. J.: Pier Giorgio Frassati. 8.15.

Katharina Emmerichs Visioner. 7.88.

Biskop Suhr: Moderkirken. 0.98.

Fonseca: Maria-Åpenbaringen i Fatima. 4.65.

Pavestolen og Arbeidsspørsmålet. 3.38.

Guardini: Vor Herre og Frelsers Korsvej. Ib. 1.92.

Da de var unge — Træk fra Helgeners Barndom. Ib. 2.56.

Alterlys kan nå levers med 25 % Bievoks.
«C O N C E N T R A», Akersgaten 61.

N.B. Danske bøker has stadig på lager.

Erindringsliste:

Oslø katolske

menighetpleies kontor.

Åpent fra kl. 11—13 torsdag,
fredag og lørdag.

St Elisabethkongregasjonen Oslo

Felleskommunion søndag 2. februar.

Møte i St. Josephs kapell tirsdag den 4. februar, med etterfølgende generalforsamling i klubblokalet.

Mariakongregasjonen.

Felleskommunion søndag den 12. februar i St. Olavs kirke.

Ting som er etterglemt

i St. Olavs kirke i Oslo kan avhentes
i St. Olavs ekspedisjon, Akersv. 5 I.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 42 37 43.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedi-

sjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt innen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være innsendt innen fredag aften.

St. Sunniva skole

gjentar

sin juleforestilling

tirsdag 14. januar kl. 19

torsdag 16. januar kl. 19.

Entré: Voksne kr. 2.00 — Barn kr. 1.00.

N.B! Bare forhåndssalg av billetter.

Norsk Katolsk Ungdomsvern for kvinner

Gjørstadgt. 8.

Kontortid hver dag fra kl. 10—12.

Arbeidsformidling. Veiledning m. h. t. utdanning, reiser osv. «Reisefører» utdeles. — I hospiset erholdes losji for kortere tid. Kr. 1.— pr. døgn.

Gi dine bruke frimerker

til Katolsk Ungdomsvern, Gjørstadgt. 8 — eller
St. Olavs ekspedisjon.

Abonnenter

for nyåret

mottas nå